

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnapi után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, december 9-én.

339. szám.

A politikai helyzet.

Bolondság volna ebben a pillanatban azt mondani, hogy nincsen válság. De az is régi tapasztalat, hogy amikor egymás tetejébe ront a sokféle válság, nem mindegyiket kell komolyan venni. A sok itt is kevesebb az egy-nél. S egészen bizonyos, hogy például a horvát miniszter lemondása csak a mai viszonyok közt okozhat fejtörést, máskor talán inkább a derűs oldala domborodnék ki. Az elnökválság is olyan fejezet, amelyeknek csak a Szi-lági Dezső kivételes politikai súlya ad jelentőséget. Mäskülönb en az elnökök távozása nem szokott épen válságot jelenteni. De hát a politikai világ régóta szomjas már valami válságra és szívesen időzik hosszabban a kisebb válságoknál is, míg a nagyobbak el nem vonják a figyelmét.

Ugy látszik, ilyenekben sincs hiányosság. Két nap óta adatokkal fölfegyverkezve járnak be a politikai világot különböző hírek, amelyek pártválságról és természetesen kormányválságról beszélnek. A pártválságot ezek az adatok igazolják: a Tisza-törvényt egy csomó szabadelvűpárti képviselő nem írta alá s minthogy a kormány a dolgot határozottan pártkérdéssé tette, ezek az urak kilépnek vagy már ki is léptek. A kormányválságra pedig abból következtetnek, hogy egyrészt a kormány nem kapja meg aláírásokban az abszolút többséget, másrészt pedig talán a beállott szakadás következtében a korona is meg fogja tagadni jóváhagyását a Tisza-törvénytől. Mert ha számszerint nem is nagy a disszidensek csoportja, de kétségtelenül igen jóhangzású nevek is vannak benne. Egy gróf Csáky Albin neve például minden vállalkozásnak biztosíthatna valami szimpátiát.

Kétség ehhez nem fér. S épen az a faktum, hogy a jóhangzású nevek legalább is hangulati változást okozhatnak, parancsolja a sajtóra ennek az alakulásnak mérlegelését. A dolgot ott kell megfogni, hogy minden válságnak magja szakadhatott volna, ha az ellenzék fölhangy az obstrukcióval. A jobbra való fordulatban az utolsó percig illett hinni és nyilván hitt benne az egész szabadelvű párt, az a csoport is, amely most kiszakadt. De ezt a hitet a kalendárium elvitte és ma már senki sem gondolhat komolyan az obstrukció le-szerelésében. S épen azért kellett a szabadelvű pártnak egy fogas alternatíva előtt megállania. Határozni kellett ugyanis, hogy vajjon a kisebbség előtt rakja-e le fegyverét s alkosson ezzel olyan preczedenst, amelyet esetleg hazafiatalabb vagy reakzionáriusabb kisebbségek is felhasználhatnak, vagy pedig a legaggodalmasabb körülményekkel bár, de fellábbal mégis odahagyja magát szorítani, ahol már nincsen törvény és formaszertint az alkotmány sem garancia többé?

Az alternatíva csöppet sem kellemes. Mint amikor a cigányra bizták, hogy karóba akar-e húzatni, vagy csak kötéllel akar kimulni. A kettő közül mindenesetre legszívesebben választotta volna a harmadikat. Amint

hogy nyilván a szabadelvű párt is legszívesebben vette volna azt a harmadik módját a kibontakozásnak, amelyiket, sajnos, nem kínált senki. De hát a kalendárium szorított s az alternatíva meg volt. Határozni tehát kellett. S a határozatnál történt a szakadás. A túlnyomó többség úgy vélte, hogy a legföltékenyebben alkalmazott kautélák mellett okosabb rövid időre a törvényen kívül húzódni, ahonnan a saját jól felfogott érdekében is az első kínálkozó alkalommal vissza lehet térni az alkotmány területére, semhogy lerakja a fegyvert a kisebbség előtt, ami nem mentés, csak rövid haladék. De voltak néhányan s köztük igen illusztris férfiak, akik az alternatíva másik sarkához álltak s még a haladékot is többre tartották az ex-lex állapot önkéntes megállapításánál. Ez mérlegelés dolga lévén, az ellentétes állásfoglalás is csak természetes volt.

De itt kezdődött, ami már nem olyan természetes. A szabadelvű párt ugyanis egészen egy volt a baj megítélésében s az ex-lex állapotot azok sem veszik ideálisnak, akik rászánták magukat. Ha ez a december hónap tud még valami kellemesebb ajtót nyitni a menekülésre, aligha indul el majd valaki rajongásból a törvényen kívül álló területre. De ha nem, akkor az országgal szemben tartó felelősség vezérlésére fogja magát bizni az egész párt s a felelősség elől kibujni egy sem fog. Ez csak természetes következménye az alternatíva mérlegelésének. Ellenben a disszidensek egy kicsit könnyen veszik a dolgokat. Elsurranak különvéleményükkel a felelősség elől, ami ugyan szintén álláspont lehetne, ha valami véletlen katasztrófa hozta volna az alternatívát, de nem az mostan. Erre épen az az ellenzéki kritika utal, amely világosan megmondta, hogy a mai szituáció csak egy régen folytatott politikai rendszer következménye. Egy olyan rendszeré, amelynek medrét azok is vájták, akik most az első komoly pillanatban úgy nézik a maguk felelősségét, hogy azt kár is volna kitenni a megítélésnek. Egészen más volna, ha ez a csoport a maga külön felfogásának érvényt próbálna szerezni. Az egyszerű állásfoglalásuk vagy csak a legkisebb skrupulusuk is latba esnék, ha majd személyenként próbálja egy jövődőkör a felelősséget szétosztani. De az elsurranás lehet igen népszerű ma, holnap vagy holnapután azonban már nem az ellenzék mond róla véleményét, hanem a história. S az talán szigorubbán veszi a felelősséget.

A szabadelvű párt egyben mindenesetre nyugodt. Legjobb hite szerint teszi a kötelességét. Talán még jobb formát is talál, talán segít ebben neki az idő is: de így, vagy úgy — a helyén marad és végzi kötelességét. És azt épen csak úgy teheti, ha a helyén marad. Kibúvással ugyanis senki sem teljesíti a kötelességét, legfőlebb az a kakuk, amelyik kibúvik és megmondja, mennyit ütött az óra...

A mai nap eseményeiről a következő tudósításokban számolunk be:

(A bán Budapestén.)

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán a mai napot Budapestén töltötte. Reggel jött és délután három órakor már elutazott. Noha már akkor tudott dolog volt a horvát bán távirati felhívása, amikor Josipovich Imre beadta lemondását, azért az ellenzéki újságok sietnek a bán megérkezését is céljaikra felhasználni. A bán rokonánál, gróf Teleki Gyulánál szállott meg s a nap folyamán két ízben is hosszabban tanácskozott a miniszterelnökkel, mivel a folyó ügyeket beszélte meg. Délután már visszautazott Zágrábba, ahol holnap a költségvetést és a magyar-horvát pénzügyi egyezményre vonatkozó provizóriumot terjesztik a horvát országgyűlés elé.

Azokat az esteli híreszteléseket, mintha a bán a talaj előkészítése céljából érkezett volna Budapestre, már maga az a tény is világosan megczafolja, hogy fél napi tartózkodása után visszautazott székelyvárosába.

Egyébként gróf Khuen-Héderváry több politikai személyiség előtt kijelentette, hogy helyesli a kormány és a szabadelvű párt álláspontját. Ennek eredménye, hogy harminczöt horvát képviselő (akik mind egy huron pendülnék a bánnal) kijelentette, hogy hozzájárul Tisza Kálmán javaslatához és azt alá fogja írni.

(A kilépők.)

Ma már körülbelül készen van az a csoport, amely „alkotmányhü szabadelvűnek” vallja magát s amely a liberális pártkörből kilépőkkel alakult. Három nap alatt a legtöbb ember tisztába jön a saját szándékaival, s így bizvást feltehető, hogy a disszidensek táborá csak legfeljebb egy-két taggal fog még megnöni. Tegnap estig tizenegyen léptek ki a pártkörből, ma ezekhez újabb tíz képviselő csatlakozott. Ez az újabb tíz képviselő a következő:

Gróf Csáky Albin
Hieronymi Károly
Györfly Gyula
baró Fiáth Miklós
gróf Teleky Géza
gróf Andrássy Sándor
baró Harkányi János
Semaey László
gróf Serényi Béla
gróf Bathyányi Tivadar

Egyetlen egy új név sincsen az egész sorban olyan, akit már tegnap fel nem soroltunk mint biztos kilépőt. A kilépettek száma most huszonegy, s most már ez a szám nem is fog megnöni, legfeljebb egy-két névvel. — A kilépettek közül Györfly Gyula kilépő-levelét (mely majdnem szóról-szóra olyan, mint a többi) kiadhatja egy ellenzéki könyvomatossal. Mivel ebből a körülményből az látszik, hogy óhajtja levele közzétételét, mi is megteesszük neki ezt a szívességet. A levél így szól:

Nagyméltóságú Elnök Ur!
„Alkotmányos, szabadelvű program” képviselőre nyervén megbízást, a pártnak 1898. december 6-án tartott értekezletén elfogadott és programommal ellenkező határozatához nem járulhatok.

Midőn ennek következtében a pártkörből való kilépésemet bejelentem, egyúttal azt is bátor vagyok Nagyméltóságod tudomására hozni, hogy a párt bizalmából birt bizottsági tagságomról a Ház elnökénél lemondottam.

Fogadja Nagyméltóságú Elnök ur mély tiszteletem nyilvánítását
Budapestén, 1898. december 8.

Györfly Gyula.

(Ujabb aláírások.)

A Tisza Kálmán által benyújtott törvényjavaslatot, melyet ellenzéki tagok osztrák min-

tára (lásd lex Falkenhayn) lex Tiszának keresztelték el, a mai nap folyamán a szabadelvű pártkörben ismét többen aláírták. Táviratilag és levélben is többen jelentették ki hozzájárulásukat, illetőleg adtak felhatalmazást a javaslat aláírására. Ezek közt vannak:

bárá Jósika Gábor
gróf Esterházy Kálmán
Kozma László
gróf Degenfeld Lajos
Telecsky Kristóf
Feszty Béla.

Az újabb aláírók között több olyan is van, kiről a reggeli lapok már azt újságolták, hogy megtagadták az aláírást és kiléptek a pártból. Ilyenek: Darvas Béla, Leidenfrost László, Lukács Béla és Weisz Berthold.

Mindezekkel eddig összesen kétszázhuszonöt magyarországi és két horvát képviselő írta alá a javaslatot, ami (452 képviselője van az országnak) az abszolút majoritást jelenti, noha ezidőszent (a kormány tagjait nem számítva) ez a többség még csak egy szónyi. Természetesen a horvát képviselők, akik majdnem kivétel nélkül hozzájárulnak a javaslatához, egyelőre nincsenek beszámítva. Mint halljuk, eddig harminczöt horvát képviselő jelentette ki, hogy a Tisza Kálmán-féle törvényjavaslatot aláírja.

Mivel eszerint a föltétlen többség biztosítva van és meglehetősen nagy is lesz, a disszidensek hír szerint azon vannak, hogy az aláírók közül többieket eltántorítsanak. Egy-két esti újságban már olvasunk is olyanfajta híreket, hogy ez a törekvés sikerrel is fog járni. Ez azonban hihetetlen dolog, s mindenki kizártnak tekinti, hogy meglelt emberek, akik tiszta fövel aláírnak egy törvényjavaslatot, ezt az aláírásukat kiskoruk módjára visszavonni akarják.

(A horvát miniszter kérdése.)

A horvát bán, mint már megírtuk, ma felnapot Budapesten töltött, de Josipovich Imre minisztert nem kereste föl és nem is érintkezett vele. A horvát miniszter lemondásának elfogadásáról szóló királyi kézirat egyébként — értesülésünk szerint — három napon belül meg fog jelenni a hivatalos lapban, még pedig nem azzal a megbízással, hogy az új miniszter kinevezéseig tovább vezesse az ügyeket, hanem egy napon az új horvát miniszter kinevezésével.

(Egy lemondás híre.)

A nap sokfajta álhírei közt szerepelt az a hír is, hogy gróf Szapáry László fiúmei kormányzó beadta lemondását. Az aggodó kedélyeket meg kell nyugtatnunk, hogy ez a hír teljesen alaptalan. Ilyen lemondás nem érkezett se Fiuméből (ahol a kormányzó nincsen is), se egyébünne. Gróf Szapáry László különben most egészsége helyreállítása végett szabadságon van és Aachenben tartózkodik, s valószínűleg csak a lapokból fogja olvasni, hogy ő lemondani készül.

(Elnök — részletekben.)

Láng Lajos képviselőházi alelnökről, aki tulságosan rövid lejáratu ígéretekben vállalkozik az elnökölésekre, azt írtuk tegnap, hogy a pénteki ülésen már nem akar elnökölni. Mint halljuk, ma mégis sikerült őt a holnapi ülés vezetésére megnyerni. A helyzet tehát annyiban javult, hogy most nem azon kell tündönni, ki elnököl pénteken, hanem azon, hogy ki elnököl szombaton? Már tudniillik, ha a Szilágyi Dezső válasza tagadó lesz.

KÜLFÖLD.

A brünni német pártgyűlés. Brünnből jelentik, hogy Morvaország német haladópartjának gyűlésén Gross a politikai helyzetről, D'Elvert a morvaországi kiegyezési akcióról és Menger a Magyarországgal való kiegyezésről beszélt. Ezután a gyűlés egyhangulag elfogadta azt a határozati javaslatot, mely szerint a pártgyűlés föltétlen bizalmat fejezi ki a reichsrathi német haladópartii képviselők iránt és felhívja őket, hogy a párttal egy-

temben hasson minden eszközzel oda, hogy a nyelvröndelekek hatályon kívül helyeztessenek. A kiegyezési javaslatoktól, bármennyire kívánatos volna is a kiegyezés megújítása az osztrák érdekek megóvása mellett, a hozzájárulás megtagadandó, mert a pártgyűlés a javaslatokban Ausztria érdekeinek feláldozását látja. A morva tartománygyűlésen megindult kísérleteket, amelyek arra irányulnak, hogy az országban a nemzetiségi béke helyreállítsassék, a pártgyűlés helyesli, ha azoknál mindig szem előtt tartják az egész népmérség közösségét; de első sorban a kormányra felelősséggel járó feladata, hogy megteremte azokat a föltételeket, amelyek lehetővé teszik az ily kiegyezés sikeres keresztülvitelét. Végül a pártgyűlés a német pártok egyetértését sürgeti úgy a tartománygyűléseken, mint a Reichsrathban.

Picquart üldözése.

(Távirati tudósítások.)

A semmitőszék ma tárgyalta Labori ügyvédnek Picquart ügyében beadott keresetét, amelyben a semmitőszéket arra kéri, hogy éljen törvényadta hatalmával és döntsön a közte és a hadbíróság közt felmerült illetékességi összeütközésekben.

Picquart ügyében voltaképen három bíróságnak kellene itélkeznie:

1. A rendőri fenytőbírósnak, amely Picquart és Leblois közös perében illetékes. Ennek a pernek a tárgya az, hogy Picquart a Schwartzkoppen ezredesnek tulajdonított levelezőlapot, amely Eszterházyra volt czimezve, Lebloisnak megmutatta, amiért mind a ketten a kémkedési törvény elleni kihágással vannak vádolva;

2. a semmitőszéknek is itélkeznie kell Picquart ügyében a Dreyfus-pör revíziójával kapcsolatban;

3. a haditörvényszék is illetékes Picquart perében ítéletet hozni. Zurlinden ugyanis az említett Schwarzkoppen-féle levél hamisításával vádolja Picquart-t, és emiatt a haditörvényszék december 12-ére tüzte ki ellene a tárgyalást.

Ma tehát lényegileg azt a kérdést kellett a semmitőszéknek eldöntenie, vajjon Labori keresetét a limine elutasítsa-e, vagy pedig hogy esetleg érdemleges tárgyalás alá vegye-e kérelmét.

Ez a kérdés különösen azért aktuális, mert ennek megoldásától függ az, vajjon itélkezhet-e a haditörvényszék december 12-én Picquart perében vagy sem. December 12-én nem szabadna még tárgyalásra kerülnie ennek az ügynek, mert a semmitőszék addig nem készülhet el a Dreyfus-pör revíziójával. Már pedig ennek a revízióknak előbb kell megtörténnie, mint a Picquart-pör tárgyalásának, mert a két ügy egymással olyan összefüggésben van, hogy a Picquart-pörben nem lehet előbb itélkezni, mint amíg a Dreyfus-pör revíziója nincs meg.

Athalin előadó a semmitőszék előtt oda nyilatkozott, hogy Labori kérésének elvben engedni kell. Az előadó ugyanis bebizonyította, hogy tényleg hatásköri összeütközés forog fenn Fabre vizsgálóbíró határozata és Zurlinden kormányzó rendelkezése között. Az előbbi a Picquart-Leblois ügyet a rendőri fenytőbíróság elé utasítja, míg Zurlinden december 12-ére a haditörvényszék elé utasítja Picquart-t.

Athalin előadó kiemeli, hogy a polgári bíróság már bizonytalan időre elhalasztotta Picquart ellen a tárgyalást Henry vallomására való tekintettel. Ezenkívül utal az előadó arra is, hogy a semmitőszék a Dreyfus-pör revíziója közben Esterházy-nak egy fontos levelét közölte, amely Picquart ügyének is hasz-

nálhat. Ezek után foglalkozik az előadó azzal a hatással, amelyet Henry hamisítási és vallomása a Picquart-ügyre gyakorolhatnak. Végül pedig arra figyelmezteti a semmitőszéket, hogy ha Picquart keresetét nem utasítja el, abba a helyzetbe juthat, hogy a haditörvényszéknek azon iratait is megkapja, amelyeknek bírálata a semmitőszék határozatára befolyással lehet.

Manau főügyész az előadó jogi nézeteit támogatja. Ezután beszél azokról a vádakról, amelyeket Zurlinden Picquart ellen felhoz.

Mi — ugymond Manau — nem utasíthatjuk el egyszerűen Picquart keresetét. Nekünk a szent igazság érdekében el kell kerülnünk azt, hogy vad szenvedélyek marta lékai válegyünk. A Dreyfus-pört és a Picquart-ügyet sokan akarták a szenvedélyek felkorbácsolására felhasználni. Ezekkel szemben nekünk követelnünk kell mindenekelőtt azt, hogy minden bizonyíték rendelkezésünkre álljon.

A főügyész és az előadó javaslatára a semmitőszék elhatározta, hogy a Picquart-üggyel foglalkozó két bíróság valamennyi ügyiratait bekéri és felszólítja a két bíróságot, hogy tízennégy nap alatt beküldje ezeket az iratokat, végül pedig elnapolja Picquartnak valamennyi függőben levő perét. Ennek természetesen az a következménye, hogy a haditörvényszék sem tartja meg december 12-én Picquart ellen a tárgyalást.

Páris, december 8.

A folyosón ma arról beszéltek, hogy Freycinet hétfőn fog válaszolni Paschal-Grousset szocialista képviselőnek interpellációjára bizonyos hadügyminisztériumi tisztviselőknek a hivatalos titok megsértésével elkövetett bűnös üzenet tárgyában.

Millevoye képviselő holnap interpelláció tárgyává teszi azt a híresztelést, hogy a kormány azokat a nacionalista képviselőket, akik a legutóbbi tüntetésekben részt vettek, az ülésszak berekesztése után üldözni szándékozik. Millevoye kérni fogja, hogy azonnal indítsanak vizsgálatot ellene és pártfelei ellen.

Páris, december 8.

A szenátus rövid tárgyalás után 133 szavattal 51 ellenében kimondta, hogy fontolóra veszi Waldeck-Rousseau-nak azt az indítványát, amely szerint a semmitőszék felfüggesztendő, hogy minden bírói eljárásnak a felfüggesztését rendelkezése el, amely valamely pör revízióját akadályozhatná.

Páris, december 8.

A „Siècle“ Henry özvegyének Reinach-hoz intézett levelét közli, amelyben az özvegy azt mondja, hogy Henry életmódja a lehető legszerényebb volt és felszólítja Reinach-ot, hogy a férje ellen emelt vádatat bizonyítsa be. Reinach megjegyzi a levélre, hogy azt helytelenül czimezte írójára, mert a „Radical“ volt az a lap, amely Henryt azzal vádolta, hogy jövedelmének meg nem felelő módon élt.

Az „Eclair“ értesülése szerint a semmitőszék mai ülése csupán formális lesz, mert ennek a bíróságnak a döntése már kédd óta megállapított dolog. A semmitőszék ugyanis megokoltan találja Picquart kérvényét és elrendelte, hogy erről a feleket értesítsék. A haditörvényszék eljárása a semmitőszék végleges döntéséig függőben marad.

A „Journal“ azt mondja, hogy a haditörvényszék eljárása három hétig fog szünetelni. Ugyanez a lap jelenti, hogy a titkos iratcsomó közlésével járó nehézségek még nem szüntek meg.

A „Figaro“, az „Eclair“-hoz hasonlóan, azt mondja, hogy a semmitőszék csak a felek értesítésére fog határozatot hozni. Ugyanez a lap azt

jelent, hogy Loew semmitőszéki elnök átadta az egész titkos iratcsomót. A jövő hét folyamán Bois-diffret, Goussier és másokat fognak kihallgatni.

Paris, december 8.

A Havas-ügynökség jeleni Marsellából: Pressensé író a Drefus-ügyben gyűlést rendezett, amelyen verekedésre került a dolog. Mintegy husz személy megsérült, de nagyrészt jelentéktelenül. Több embert letartóztattak. A gyűlés olyan határozatot fogadott el, amelyben a Picquart elleni bünvádi eljárás megsemmisítését és a Ladrirósági eljárás beszüntetését követeli.

TÁVIRATOK

Az Egyesült-Államok világpolitikája.

New-York, december 8. Cleveland, az Egyesült-Államok volt elnöke, Princetonban egy újság-író előtt az annektálás és terjeszkedés politikája ellen nyilatkozott. Az anti-imperialista liga végrehajtóbizottságának egyik ülésén fölolvasták Sherman volt külügyminiszternek egy levelét, amelyben a miniszter azt a reményét fejezi ki, hogy a szenátus el fogja vetni a Filippini-szigetek kérdésére vonatkozólag létrejött egyezményt és a szigetek lakosságát nemcsak a spanyol bilincsektől, hanem az Egyesült-Államoknak a távolból vezetett kormányától is meg fogja szabadítani. Sherman rokonszenvez Aguinaldo-nak azzal az óhajásával, hogy a Filippini-szigeteken köztársaság alakuljon.

Washington, december 8. Hull, a képviselőház hadügyi bizottságának elnöke, törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint a hadsereg létszáma 100.000 főre emelendő, főparancsnokul pedig egy altábornagy és azonkívül kellő számú új vezérőrnagy és dandárparancsnok nevezendő ki. A 100.000 főnyi hadsereg Portorico szigetén egész Manilláig osztandó el.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, december 8. A kormány állítólag el van tőkévelve, hogy a párisi értekezletet befejezti, mert a másodrangu kérdések tárgyalása lehetetlennek bizonyult, miután az amerikaiak vonakodnak beleegyezni abba, hogy a „Maine” felrobbantása tárgyában nemzetközi enquete-et hívjanak össze.

Paris, december 8. A békebizottság ma délutáni ülésén teljesen befejezte a békeszerződés kidolgozását.

Kína.

Peking, december 8. A német követ felszólította a cungli-jáment, hogy a Santungban bántalmazott hittérítőket a kínai méltóságok részvétele mellett ünnepiesen visszakiszáradják területébe, az esetért felelős mandarin pedig fokozzák le.

Peking, december 8. Az özvegy császárné utasította a tokiói kínai követet, hogy mindenáron ejtse hatalmába Kang-Ju-Mei személyét.

A francia követ keresztülvitte azt a követelését, hogy a papok védelmére Csi-Csuba, ahová Kang-Szu csapatai utban vannak, lovasságot küldjenek. A követ másik követelése, amely a fölkelők fogságában levő francia hittérítő kiszabadítására vonatkozik, nagy zavarba hozza a cungli-jáment. A fölkelők megint élénk tevékenységet fejtenek ki. A hatóságok lehetetlennek tartják a francia hittérítő megszabadítását.

Az algiri zsidók sorsa.

Paris, december 8. A Havas-ügynökség jelent: A központi zsidó konzisztórium tagjai tegnap este kihallgatáson voltak Dupuy miniszterelnöknel és aggodalmukat fejezték ki az Algirban, különösen Algir városában és környékén lakó zsidók helyzete felől. Dupuy arra utalt, hogy a jelenlegi kabinet Algirban nyugtalan és zavaros állapotokat talált, majd biztosította a küldöttséget, hogy a kormánynak eltökélt szándéka, gondoskodni róla, hogy valláskülönbőség nélkül minden polgárnak nyugalmat, lelkismereti szabadságot és személy- és vagyonbiztonságot biztosítson. A főkormányzót tette hozzá a miniszterelnök — ugyanez a szellem hatja át és minthogy a kormány támogatásáról biztosítva van, habozás nélkül fog élni a törvényes

rendszerrel, ha a körülmények úgy kívánják. A konzisztórium tagjai köszönettel vették tudomásul a miniszterelnök kijelentéseit.

A szocziáldemokraták kudarca.

Berlin, december 8. A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén megejtett jegyzőválasztáson a szocziáldemokrata párt jelöltje megbukott.

HIREK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— A miniszterelnök ebédje. Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknel ma délelben három óraker ebédet ebédelt: Szlávy József, báró Majláthy László, báró Podmaniczky Frigyes, szentmártoni Radó Kálmán, gróf Karátszonyi Jenő és báró Kemény Géza.

— Ugocsa non promoteat. Ugocsa vármegye főispánja, Hagara Viktor, a szabadelvű párt olvasó-szobájában tegnapelőtt este találkozik Jakabffy Imrével. Üdvözlük egymást nyájasan:

— Szervusz.

— Szervusz.

— Mit csinálz itt?

— Hát olvasgatok — feleli Jakabffy.

— Mióta vagy itt? — kérdezi Hagara.

— Itt vagyok ilyenkor minden este.

— Igen, és mikor jöttél?

— Honnan? kérdezi csodálkozva Jakabffy.

— Hát otthonról.

— Hiszen itt lakik a családom is.

— Hogyan, a családod is itt lakik? — csodálkozik Hagara. — Persze, persze s te magad csak úgy lejársz?

— Hová? — kérdezi Jakabffy.

— Hát a megyébe — mondja Hagara természetesen hangon.

— Nem járok én le, barátom. Haszonbérbe adtam.

Hagara meghökken.

— Mit? Te haszonbérbe adtad a megyét? Nem is tudtam, hogy ilyenre is van vállalkozó, mert én is...

— Ejh, dehogya! A birtokomat adtam ki haszonbérbe.

— És a megye? Mi van a megyéddel?

— Hát ott most jól csinálja az új főispán.

— Ugy, nem is tudtam, hogy már nem vagy főispán — hüledezik Hagara. — Hm, de most már értem a dolgot, tehát feljöttél állandóan Pestre lakni. És most mit csinálz itt?

— Hát hivatalban vagyok.

— És hol vagy alkalmazva?

— A belügynél vagyok államtitkár.

Hagara a homlokára ütött, és most már rémlett is előtte, hogy mintha olvasta volna is a nevet valami rendelet alatt.

N. B. Megjegyezzük, hogy Hagara Viktor a tanultabb főispánok közül való.

— A württembergi hercegné temetése. Ottó főherceg — mint Bécsből táviratozzák — a királyi képviselőtétben Stuttgartba utazott az özvegy württembergi hercegné temetésére. Ugyanez a utazott vissza Stuttgartba Albrecht württembergi herceg is a feleségével.

— Királyné- emlékek a Muzeumban. Megemlítettük már, hogy Gizella és Mária Valéria főhercegnék több értékes emléktárgyat választottak ki a Nemzeti Muzeumnak a boldogult királyné magyar vonatkozású hagyatékából. A közoktatásügyi miniszter ezt a becses ajándékot a következő levéllel köszönte meg:

Fenséges Császári és Királyi

Főhercegeasszony!

Felajánlott emlékü királyasszonyunk Erzsébet Ő Császári és Királyi Fenségeinek gyászos elhunytja miatt még élénken érzett pótolhatatlan

vesztésükben gyógyító balzsam gyanánt érkezett Császári és Királyi Fenségednek ama nagylelkű elhatározása, melylyel a boldog emlékü királyasszonyunk Ő Császári és Királyi Fenségeinek hagyatékában maradt egyes magyar vonatkozású ereklyéket a Magyar Nemzeti Muzéum részére kegyelmesen ajándékozni méltóztatott.

Ama határtalan szereteten és tiszteleten kívül, amelylyel a magyar haza minden fia a dícsőült Nagy Királyasszony emléke iránt viseltetik, kétszeresen becsessé teszi szemünkben a drága ereklyéket az, hogy ajándékozásuk Császári és Királyi Fenséged fenkölt lelkének a magyar haza iránt már többször tanúsított igazán érzett szeretetét juttatja ismételt kifejezésre.

Vallás- és közoktatásügyi miniszteri állásomból folyólag legkedvesebb kötelességemet teljesítem, amidőn Császári és Királyi Fenségednek eme nagylelkű és hazám minden hű fia legélnélkülben érzett hálájára méltó adományozásért hódolatteljes köszönetemet nyilvánítom.

Budapest, 1898. december hó 1-én.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

— Felgyógyult itélőtábla elnök. Vártesy Sándor, a budapesti királyi itélőtábla elnöke, aki már régóta a Vörös-kereszt-kórházban feküdt beteg, mint értesülünk, teljesen felgyógyult és ma már el is hagyhatta a kórházat. Az itélőtáblai elnök ez idő szerint még nem foglalja el hivatalát. Utókarát tart, melynek befejeztével veszi át ismét hivatalos teendőit.

— A német császár és a sejk. Mikor a német uralkodópár Szíriába bevonult, a császárnak fölöttint egy arab sejk gyönyörű faragványokkal díszített lándzsája, melynek piros bojtyait vidáman leugatta a szél. A császár főhadsegéde a tolmáccsal megkérdezte az arabot, hogy nem adná-e el lándzsáját. Az arab azt felelte, hogy el ugyan nem adja fegyverét, de ajándékba szívesen odaadja a német császárnak. Az adjutáns ekkor megkérdezte, hogy legalább viszontajándékot elfogad-e a szép ajándékért. A sejk mély meghajlással válaszolt. Az adjutáns erre a tolmács útján közölte az arabbal, hogy a császár a r a n y b ó l k é s z ü l t a r c z k é p é t küldi neki viszontajándékul és egyúttal egy husz márkás aranyat nyújtott át neki. A sejk mély meghajlással köszönte meg az ajándékot, és most az aranyat, mint a császár kitüntetését, nagy büszkén a mellén hordja — érdempénz gyanánt.

— Szobonya Mihály temetése. Szobonya Mihály, a tegnap elhunyt festőművész, fiatal özvegyt és két éves kis fiát a legnagyobb nyomorban hagyta hátra. A művész barátai közül Roskovics Ignác festőművész és Tóthfalussy Béla erzsébetvárosi plébános százötven forintot gyűjtöttek pilanatnyi segélyképen. Ma pedig dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternél Pósa Lajos vezetéssel melletti írókból álló küldöttség tisztelettel. A miniszter a temetési költségekre, illetőleg a család fölsegítésére háromszáz forintot utalványozott. A magyar képzőművészeti társulat választmányja holnap határoz az özvegynek nyújtandó segély ügyében. A temetés holnap, pénteken délután három órakor lesz. A beszentelést Tóthfalussy Béla plébános végzi. A végtisztességen testületileg jelennek meg a képzőművészek, az „Othon” írók és hírlapírók körének, valamint a Pósa-asztaltársaság tagjai. A művész két éves árva fiát Szécskay István fővárosi polgári iskolai tanár örökbe fogadta.

— Uj halhatatlan. A francia akadémia ma tartották meg a választást Meilhac megüresedett székére. A választáson tizenkilenc szavazattal Henry Lavedant választották meg, aki igen gazdag ur, s akinek „Nouveau Jeux” című drámáját a Nemzeti Színházban is elő fogják adni. Hervieu, a „Billincsek” szerzője nyolcz, Faguet, a „Journal des Débats” irodalmi kritikusa pedig öt szavazatot kapott.

— Kód. Fiumei tudósítók írja: Pár nap óta Fiumében és vidékén rendkívül szép, teljesen nyáriás időjárás volt. Ma éjjel azonban az idő igen hűvösre vált, és jóformán az egész Adriára nehéz sötét kód nehezedett. Ez a kód lehetetlenül teszi

az éjjeli hajózást; különösen a Quarmeró belsejében okoz nehézséget, mert ebben igen sok sziget van. A velencei-fiumei hajóvonal „Dániel Ernő” nevű személyszállító gőzöse sem indulhatott el tegnap este Velencéből.

— Allons enfants de la patrie. A „hazafias” és antiszemita lapok, — mint Párisból írják, — ma valóságos felhívásokat intéznek a közönséghez a polgárháborúra. Úrügyet erre a rendőrség erőlyes föllépése szolgáltatott, amelylyel Derouléde, Millevoye, Drumont, Marcel Habert és több társuknak izgatásait korlátok közé szorította. Ezek az urak ugyanis, mint mi is megírtuk, a minap tüntető népgyűléseket rendeztek, melyeket, midőn a rendzavarások túlléptek a megengedett határon, a rendőrség föloszlattott. Ez nagyon rosszul esett a véresszáju demagógoknak, és most lázító cikkekben öntik ki keserűségüket. Így a „Patrie” Millevoye tollából „A hazafiak esküje” című cikkében a többek közt a következőket írja:

„Ha a rendőrség tegnap közbe nem lép, úgy a „hazafiak” és a „hazátlankok” között bizonyára kemény ütközetre kerül a sor. Az eredmény egy percig sem lett volna kétséges. Azok győztek volna, akik el voltak határozva a harcra, és azok diadalmaszkodtak volna, akik készek meghalni a nemzeti ideálért. . . „Allons, enfants, de la patrie!” Igen, honfitársak, mi elmegyünk, ha kell, a legvégső áldozatig. Törhetetlen esküt tettünk úgy belső, mint külső ellenségeink ellen!”

Az újság egy másik cikkében e cím alatt: „A polgárháború”, — a legborzasztóbb vádakkal ront neki az igazság és jog hiveinek.

„Ellenük már csak a polgárháború segíthet, mondja a cikk, és reméljük, hogy nemsokára útni fog a leszámolás órája!”

A „Libre Parole”, az „Intransigeant” és más hasonló lapok épen ilyen hangon írják és dühös kifakadásokban hirdetik, hogy Páris inkább verbe fullasztják, semhogy belenyugodjanak abba, hogy Dreyfust visszahozzák, vagy Picquart-t szabadon bocsássák.

„Minden árulót le kell ütni, — írják a lapok, — ott, ahol találhatók.”

A „Droits de l'Homme” azt írja, hogy ezeket a mérszálásra való felhívásokat nem szabad csak úgy félvállról venni, és fölveti azt a kérdést, hogy vajjon e „vad hordák” nem egy magasabb hatalomnak, a vezérkarnak, vak eszközei-e, mely általuk akarja csinyját végrehajtani.

„Mióta a köztársaság fennáll, — ugymond, — ilyen eshetőségre soha senki sem gondolt, és most egyszerre az egész világ erről beszél. Páris, ugyszólván, Algir kékét öltötte magára, amióta az utcáit olyan alakok vezetik, mint Guerin és Derouléde, és így megokolt a gyarm, hogy a vezérkar revanche-t akar magának venni. Tehát vigyázat, polgárok!”

— Eltűnt uhánus százados. Székesfehérvári tudósítónk írja, hogy ott katonai körökben egy uhánus-tiszt eltűnése a szóbeszéd tárgya. Mazuranitch Vladimirnak hívják az eltűnt katonatisztet, aki a Székesfehérvárt állomásozó tizenkettedik számú uhánus ezredben mint százados szolgált. Rokonszenves megjelenésénél és rendkívüli képzettségénél fogva tisztjárssi nagyon becsülték. Voltak kisebb-nagyobb bajai, amiért a szolgálatban nem volt türelme, maradása. Egy ízben hosszabb időre szabadságot kapott és külföldön járt. Az idén tavasszal néhány hónapra újból szabadságot kért. Amint a terminus lejárt, pontosan megjelent a kaszárnyában, azonban sikerült neki előkelő összeköttetésénél fogva újabb szabadságot kieszközölni. Már hetekkel ezelőtt kellett volna újra jelentkeznie, de még hirt sem adott magáról. Mazuranitch századost most kerestetik.

— Főhűggesztett bíró. Nyiregyházáról táviratozza tudósítónk: Nagy Imrét, Béd-Szent-Mihály község főbíróját báró Feilitsh Berthold főispán felfüggesztette állásától. Nagy Imrét hivatalában elkövetett hanyagságok és szabálytalan pénzkezelés miatt fegyelmi alá vonták.

— Főispáni beiktatás. Balassa-Gyarmatról táviratozza tudósítónk: Török Zoltánnak, Nógrád vármegye új főispánjának installációját december 17-én tartják meg nagy ünnepséggel. A főispán tiszteletére a beiktatás napjának estéjén lakélyásmenetet rendez a balassagyarmati polgárság.

— Agyonlőtt Mikulás. Sok vidéken még ma is szokásban van a Mikulás-járás. Egy-egy legény Mikulásnak öltözik és bejárja a lányos házakat, hogy rájessen a galambszívű fehérrépre. Így van ez Nyitra vidékén is. A Mikulás-járás sok vidám órát szerez legénynek, leánynak egyaránt. Az idén azonban — mint nyitrai levelezőnk írja — egy legénynek az életébe került a különben ártatlan népszokás. Egy ilyen Mikulás ugyanis késő éjjel Kohn Jakab regále-bérlő házához került. A házigazda már aludt s a szolgáló az idegen legényt nem akarta bebocsátani. A Mikulásnak öltözött legény ezért annyira megharagudott, hogy betörte az ablakokat; a csörömpölésre fölriadt Kohn Jakab és fölkapva revolverét, az ablakhoz rohant és ki akart löni a levegőbe, hogy a vélt rablót elriaszssa. A fegyver azonban olyan szerencsétlenül sült el, hogy a golyó a Mikulás nyakát furta keresztül. A szerencsétlen legény, kinek nevét tudósítónk nem írta meg, azonnal holtan rogyott össze, Kohn Jakab ma önként jelentkezett a törvényszéknél.

— A kuba hadihajók — Itthon. Fiumei tudósítónk írja: A „Budapest” és a „Mária Terézia” hadihajók, amelyek a kubai vizeken czirkáltak a spanyol-amerikai háború idejében, Selvéből Fiuméba érkeztek. Holnap Buccariba mennek, ahol a már ott lévő torpedóflottával egyesülve, néhány nap múlva folytatják utjukat Fasana felé. (Fasana téli kikötőhely a pólai kerületi kapitányságban.)

— Szociálisták tüntető körmenete. A budapesti szociáldemokrata párt vezetősége ma kétszáz ezer példányban felhívást bocsátott ki a munkásokhoz, amelyben tudatja, hogy vasárnap, e hónap tizenegyedikén a Tattersallban népgyűlést tart a szavazati jog érdekében, amelyet tüntető felvonulás előz meg, zászlókkal és feliratos táblákkal. A felhívás szövege a következő:

Budapest öntudatos munkásaihoz és szabadság-szerető polgáraihoz!

Munkások! Polgárok!

Az osztrákparlament csőd előtt áll. Az államgépezet meg van akasztva, mindenütt a legnagyobb fejtelenség uralkodik, és az, amiért a czél- és öntudatos munkásság átvizdekelt óta ernyedetlenül küzd: az általános és titkos választójog égető szükségként lép előtérbe.

Minden józan és épeszü ember elismeri már ma, hogy a mai szűkkeblű és igazságtalan választójog tarthatatlan és korrumpált helyzetet teremtett és csak egy tényező van, amely ezt az Angias-istállót Herkulesként kitisztíthatná: a munkásság.

A kormánynak és ellenzéknek vesztegetésre szánt millióival szembe kell állítani a nép millióit.

Az osztrákparlamentet valódi népképviseléssel kell helyettesíteni és önző egyéni érdekek képviselői helyébe a munkálkodó nép megbízottjait kell ültetni.

Hogy az általános és titkos választójog követelése minél előbb és teljesebben diadalra segítessék, minden öntudatos munkásnak és szabadság-szerető polgárnak talpon kell állnia!

Vasárnap, e hónap 11-én, az általános és titkos választójog érdekében tüntető körmenet és népgyűlés tartatik. Gyülekezés vasárnap délután két óráig a Kálmán-téren, ahonnan a körmenet a Múzeum-köruton és Kerepesi-uton végig a gyűlés színhelyére, a központi pályaudvarral szemben lévő Tattersallba vonul.

Munkások! Polgárok! Itt az ideje, hogy eldöntsük az általános titkos választási jogért folyó harcot! Jelenjete meg mindannyian, hogy tüntetésünk hatalmas és eredményes legyen.

A magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége.

— Az új francia társaskör. Az „Alliance Française de Budapest” ma tartotta meg alakuló közgyűlését a Royal-szállóban. A tekintélyes számmal megjelent tagokat Gauthier Jenő budapesti francia konzul üdvözölte szép beszéddel. Utána Sasvári Á. a kör ideiglenes titkárja ismertette tüztesen az alapszabálytervezetet, amelyet rövid eszmecsere után a közgyűlés elfogadott. Végül meg-

választották a tisztkart: elnök Miklós Ödön, a párisi kiállítás magyar kormánybiztosa lett, alelnökök Schlösser gyáros és Kausser József műépítész. Itt megemlítjük még, hogy Bourgois, a volt francia közoktatásügyi miniszter, keleti utjáról visszatérőben ismét kiszáll Budapesten és megjelenik a körben.

— Szigligeti-Társaság. A nagyváradi Szigligeti-társaság december 11-én délelőtti fölölvásó-ülést tart a jogakadémia dísztermében. A fölölvásáson Albísy Katalin, dr. Grósz Menyhért és Sas Ede társulati rendes tagok működnek közre. (A Szigligeti-Társaság, úgy látszik, modernebb a Kisfaludy-Társaságnál, mert, mint a hírből látható, női tagja is van.)

— A boszu. Nagy-Becskerekéről írja tudósítónk: Keller József mokriai borkocsis hosszabb időn át boldog házasságban élt a törvényes feleségével, Keller Annával. Az utóbbi időben megismerkedett Korek Katalinnal, egy szép szőke nővel, aki néhány találkozás után teljesen meghódította. Keller József és Korek Katalin közt benső viszony keletkezett, a férj elhanyagolta a nejét, végül pedig, amikor ez szemrehányásokat tett neki, szeretője biztatására egyszerűen elütötte a házából. Pár nappal azután, hogy az asszony a házat elhagyta, beköltözött oda Korek Katalin és elfoglalta a feleség helyét. Látszólag boldogan és nyugodtan éltek: hirt sem hallottak az elűldözött asszonyról, aki azonban mindenről értesülve volt s rettenetes boszuállásra készült. A véres dráma napján reggel nyolcz órakor Keller Józsefnek revolvert vett magához s élesre köszörült konyhakést rejtett a zsebébe. Férjének néptelen portájára egy félreeső ajtón észrevétlenül beosont s meghuzódott egy sötét fülkében; csak azt várta, hogy a férje elinduljon hazukról. Keller József nemsokára befogott, szeretőjével, az elrejtőzött hitves szemeláttára, néhány forró csókot és ölelést váltott s aztán kiment a szobából. Az elbujt feleség hallotta aztán, hogy a kocsi kigördül az udvarról. Korek Katalin egy darabig integetett a kedvese után, aztán bezárta a kaput s visszatért a szobájába. Alig hogy belépett, két lövés dördült el a hitves kezéből. Mind a két golyó talált és a halálra sebzett szerető végigzuhant a padlón. Keller Józsefnek ekkor előrohant rejtékhelyéből s látva, hogy a vetélytársnője még vergődik, rávetette magát egész dühével, szép nagy haját egy mozdulattal kibontotta, balkezére csavarta és a jobbajában tartott éles konyhakéssel szurkálni, vagdalni kezdte a vergődő asszony testét. A gyilkosság helyét nemsokára vastagon borította a vér, Korek Katalin pedig mozdulatlaná vált. A düh-től akkor is tajtékzó asszony, midőn meggyőződött róla, hogy a vetélytársnője már nem él, néhány-szor még oldalba rugta, aztán otthagya revolvert, kését és úgy, amint volt, vértől csepegő ruhájában a községi előljáróság épületébe rontott:

— Boszut álltam! Itt vagyok! Tegyenek velem, amit akarnak.

Az előljáróság ma kísértette be Nagyikindára, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

— Halálozások. Henning Rezső állami főgimnáziumi tanár harminczöt éves korában Nagy-Szebenben meghalt. — Tapolcsányi Ferenczet, Nógrád vármegye várnagyát ma temették el 69 éves korában Balassa-Gyarmaton. Tapolcsányi huszonnyolcz évig állott a vármegye szolgálatában.

— Gyilkosság szerelémfáltésból. Szolnoki levelezőnk írja: Fehér Mihály, jómódu jászladányi parasztgazda huszonhároméves fia, aki csak a napokban jött haza a katonaságtól, tegnapelőtt este gyanútlanul haladt hazafelé. Az iskola közelében két hasonlókorú fiatal legénnyel találkozott, akik összesugták, mikor meglátták. Alig ment el Fehér néhány lépésnyire tőlük, mikor hátulról valami éles eszközzel iszonyú csapást mérték a fejére, úgy, hogy a legény egy kiáltással összeesett. A támadók erra még kétszer sujtottak rá, egyet a fejére, egyet a hátára, aztán megfutamodtak. Az összevagdalt legény összeszedte minden erejét és háza vánszorgott. Fölkeltette édes anyját, kinek csupán annyit tudott mondani:

— Vincze István agyonlőtt! . . . A következő pillanatban rekedt hörgéssel

összesített és meghalt. Az anyja följelentésére a csendőrség nyomban megindította a vizsgálatot és csakhamar sikerült is neki a gyilkost elfognia. Vincze, aki szintén egy jó módú parasztagazda fia, tettét beismerte. Állítólag azért ölte meg Fehért, mert azt a leányt akarta feleségül venni, akit Vincze szeretett. A legtragikusabb a dologban az, hogy Fehérnek ma, csütörtökön lett volna az eljegyzése a szép, fiatal leánnyal, aki most zokogva borul kedvese véres holttestére. A fiatal gyilkost holnap adják át az illetékes bíróságnak.

— **Öngyilkos Harpagon.** Gazdag ember hírében állott H.-Ujfaluban Birtalan József. Nem igen huzodozott apróbb kölcsönzésektől sem, ha nagy kamattal járt a dolog. Így aztán lassankint megszédítte magát. Megtagadott magától minden élvezetet, sőt gyakran a szükségessé is, csak hogy a vagyonát szaporítsa. Tegnap halva lelték Birtalant. A csűrjében felakasztotta magát, mialatt a házbellek a templomban voltak. Hagyatkát, összekuporgatott nagy vagyonát azonban sehohol sem találják. Minden ládát, ahol azelőtt pénzt szokott tartani, üresen találtak. Az öngyilkos Harpagon felesége valószínűnek tartja, hogy a férje, mielőtt fölakasztotta magát, elástá valahol a vagyonát. Azelőtt is az volt a szokása, hogy kisebb-nagyobb összegeket elásott.

— **Ne bántsd a czárt.** A politikusok azt tartják, hogy az orosz-francia szövetség kötelekei már régen meglazultak, s hogy különösen a Fashoda-ügy óta erősen elhidegültek Párisban Oroszország iránt. Ez tévedése és Franciaországban részleglyel jár az ilyen vélemények nyilvánítása. Keservesen tapasztalta ezt a minap egy Vidal nevű fiatal ember, aki kissé mélyebben tekintett a borspohár fenekére. Illuminált állapotban ugyanis az a különös ötlete támadt, hogy egy kis olasz fiúnak minden gipszfiguráját megvette, hogy a remekműveket aztán az utcán összetörhesse és megtapashassa. Mulatságát a körje csoportosul csöcselék nevetve nézte, míg csak a milói Vénus és a falgüer-i Diána voltak az áldozatok. Mikor azonban hasonlóképen akart a czárnak és czárnének mellszobraival is elbánni, megmozdult a jó párisiak hazafias önérzete és fölháborodva kiáltották feléje:

— **Ne bántsd a czárt! — A czárt meg ne taposd!**

És mikor a pusztá szó nem használta, a szegény Vidalt ugyancsak megdölgözték ökleikkel. Azonban Vidal se volt rest, revolvert rántott és a mulatságrontók közé lött; egy közművest halálosan talált. Hosszas dulakodás után legyűrtek a lövöldöző czárgyűlölet és a rendőrségre vitték.

— **Mérgezés — hussal.** Furcsa módon elrendízhetik a fővárosban a mérszárszéküket, hogy megeshetett az a szerencsétlenség, amely kis hija, hogy hat ember életébe nem került. A nádor-utca 36-ik szám alatt lakik Rennbach Antal napszámos feleségével, két leányával és kis fiával, meg egy helynélküli szakácsnéval. Rennbach ma délelőtt elküldte a fiát husért Rosenberg Ignác mérszáros-hoz, akinek az Arany János-utca 16. számú házában van üzlete. A fiu hazavitte a húst, az anyja megfőzte, hanem mikor megették, mind a hatan rosszul lettek tőle. A férj, a fiu és a szakácsné, akiknek nem ízlett a hús, csak keveset ettek belőle s az ő rosszulletük el is múlt hamar, az anyát és két leányát azonban a mentőknek be kellett vinni a Rókus-kórházba. Mind a hármuknak állapota súlyos. A mérszáros ellen még nem tett semmit sem a rendőrség.

— **Vakmerő rablás.** Schaner Derső, a Széchenyi-utczában lévő Bischoff-czég könyvelője, tegnap este hat órakor két pénzés levelet vitt a vadász-utczai postahivatalba. Az egyikben három ezer, a másikban ezerötven forint készpénz volt. A hivatal ajtaja előtt egy fiatal ember neki ugrott, a leveleket kiragadta a kezéből és futásnak eredt, egy rendőr azonban a közönség segítségével elfogta és bekísérte a kerületi kapitányságra. Itt elmondotta, hogy Zabolowszky Nándornak hívják és foglalkozás nélküli kereskedő-szél. Három év óta nincs már állása, éhezett s mint előadta, tegnap is egy jószívű úrtól kapott tizenöt krajczáron tengődött. A pénzés leveleket azért akarta ellopni, hogy tömlőcbe jusson és megszabaduljon nyomorúságos helyzetéből.

— **Valódi Jaeger tárnokfele normál-alkoholját** (Benger gyártmánya), költőt és szívesül gyapudorokát ajánl **Hegek Adolf, Szervia-ter a radászokból.**

Napirend.

Naptár: Péntek, december 9. — Római katolikus: Leokádia sz. — Protestáns: Joakim. — Görög-orosz (november 27.) Perzs. Jak. — Zsidó: Kislev 25. Chanukka. — Nap két: reggel 7 óra 21 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 51 perczkor. — Hold két: éjjel 2 óra 27 perczkor, nyugszik: délután 12 óra 51 perczkor.

A **miniszterelnök** fogad délután 4—5-ig.
A **kereskedelmügyi miniszter** fogad délután 4—5-ig.

A **horvát miniszter** fogad délelőtt 8—10-ig.
A **főváros középítési bizottságának** ülése d. u. 4 órakor az újvárosban.

A **főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának** ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.

Téli tárlat az új múcsárnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

Angol iparművészeti tárgyak kiállítása, az iparművészeti muzeumban, nyitva d. e. 9—1-ig és d. u. 5—8. Megtekintése díjtalan.

Nemzeti muzeum régiségtára nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a **néprajzi osztály** is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Kereskedelmi muzeum a városigeti iparcsarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

Országos képtár az Akadémiában, nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Modern metszetek kiállítása, az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9—1-ig. Megtekintése díjtalan.

A **„Hódoló díszfelvonulás”**, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-ig 30 krajczár.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **„Lili” századszor.** A Népszínház ruhatárában ma este nagy kabát-obeliszek ágaskodtak; a hosszú asztalokon bundák és serpentin-gallérok szorongtak egymás fölött roppant magas garnadákban; a kis Lili valóságos erődíjmelei. Lilit ma mutatták be századszor Sainte Hypothese, marquisnak. Az okos kis Ameliet vagy röviden csak Lilit, aki könyv nélkül tudja Pompadour asszony történetét és aki ép oly szerencsétlen a szerelemben, mint szerencsés a játéokban. Ugy értjük, hogy a színjátékban, mert Lili a színpadon mesés pályát futott be. Meséshebet, mint Hervé másik kislánya, a Nebántvirág vagy polgári nevén Denise de Flavingy, bár ez utóbbi a fiatalabbik testvér. És ez természetes is. Nitouche sokkal szípközöbbs dalokat énekel, mint Lili, de ő maga egy hideg kis róka, holott Lili-ben megvan a két legfőbb emberi vonás: a szerelem és a szomorúság. Ma századszor láttuk őt. Hogyan, hát már ennyi idő? Mikor még olyan tejes arcú: egészen kölyök! El se hinnék, ha az igazgató nem mutatta volna meg a keresztlevelét. Ma Küry Klára játszotta. Az ő harmatos babaarca egészen a Lili családjából való. Az ő összecsuorodó, kövér ajka vidáman szorítja a trombitát és a trombita, hívják el, a leglényesebb e történetben. Mert ha ő maga az ellenkezőjét állítja is, Lili azért visszatér a trombitához, csak a rezgése lesz egyre komolyabb és elégikusabb. A Küry Lilijének igen szép és valóban értékes mozzanatai vannak. A tűz-dalt egyszerűen és poétikusan éneklé, a „Ricza, ricza haj”-t azonban soha sem tudta énekelni. Menyi gondolatjelet használ a sorok és az ütemek közt! Ez nem szép. Maga Yvette Guilbert, a malaczkok védszentje, sem csinál, ha kuplét énekel, ennyi interpunkciót. De egészben véve Küry Klára folyékonyan, közvetlenül és gyöngöden meséli el nekünk Lili történetét, és mi a mese végén azt kívánjuk neki, hogy maradjon meg sokáig olyan üdének, amilyen ma este volt, és késsék mentől tovább az az idő, amikor Lilit még jobban meg kell majd játszania. A közönség az est folyamán elhalmozta tapssal és virággal. Szirmai Plinchiardja is bevésődött a közönség szeretetébe, Kassai Saint-Hypothese-e pedig a színészet történetébe. A karnagy székéből Konti elragadó finomsággal vezette az előadást. A stilszerűség a vérben van; tud dirigálni pattogó indulókat úgy, mint senki más, és át tudja az egész zenekart változtatni egy bizalmas szpinétté.

* **A főpróba.** A Nemzeti Színházban ma délelőtt tartották meg Ibsen „John Gabriel Borkman” című színművének főpróbáját. A földszint a ufólvá volt, úgy, hogy a lapok színi

referensei is kiszorultak a számukra állítólag fenntartott sorokból. De ebbe még hale lehetne nyugodni, ha nem bosszantana az a sok trécselés, sugdosás-bugdosás, amit főként a különböző színházak jelenlevő tagjai (tisztelőt a kivételeknek) ott véghezvisznek. A nézőtér nem párlóir és vannak a főpróbán olyanok is, akiket Ibsen és Jászai Mari érdekel. Nem törődünk azzal, hogy a színházak bizonyos tagjai milyen tónust honosítanak meg maguk közt, de ne éljenek vele a nézőtérén, hanem kizárólag a színházak udvaraikon.

Miután a Nemzeti Színház főpróbáját kedves szomszédaink és szomszédnők ennyire élvezetessé tették, csak örömmel vehetjük tudomásul a Népszínház következő kommunikéjét, amelyet ma este kaptunk:

„A Népszínházban holnap, pénteken délelőtt tíz órakor tartják meg Chapi spanyol operettejének „Az unatkozó király”-nak a főpróbáját, melyre azonban csak a népszínházi bizottság tagjai és a napilapok színházi referensei kapnak meghívót. A Népszínház ugyanis a főpróba tekintetében nem követi a Nemzeti Színház példáját és nem tart publikum előtt főpróbákat.”

* **Operaház.** Az Operaházban a szombatra kitűzött „Otello” elmarad, mert gróf Vasquezné, kinek Desdemonát kellett volna énekelnie, súlyos beteg édesanyjához utazott Triestbe. Fumagalli azonban szombaton mégis megkezdte vendégzereplését és az „Otello” helyett a „Rigoletto”-ban lép fel. Gildát F. Powny Irén, a herceget Perotti éneklé.

* **Matinée.** Az egyetemi kör, huszonöt éves fennállásának emlékére, ma délelőtt a Royal-szállodában sikerült matinéat rendezett. Szemennyei Kornél az elnöki megnyitójában vázolta a négyedszázados működését. Ezután Kozma Andor olvasta fel „A kerékpározó” és „Képes levelezőlapok” című végtelenül elmés költeményeit viharos tetszés mellett. Blaha Sárika egy francia és két magyar dalt énekelte; Maróthy Margit Manuel „A ruha” című költeményét szavalta el, Márkus Jenő és Bodó Alajos pedig Grieg C-moll szonátáját adták elő hegedűn és zongorán igen szépen. Végül Hegedűs Gyula, a közönség folytonos derűtsége között elszavalta „Abrányi Emilnek „A krakeler” című monológiát.

FŐVÁROS.

(Állandó színház Budán.) Budának színház kell, még pedig állandó színház és ez is a főváros félmilliónál magasabb összegre rugó költségén. Kissé különös, mert a budaiak eddig nem voltak olyan nagy színházkedvelők. A várszínház nem is volt állandóan nyitva, csak bizonyos napokon játszottak benne és pedig a legelső színház tagjai, mégis csak tömeges ingyen-jegyek révén tudnak akkora publikumot összeszedni, hogy a színészek ne dorogáljon a föllépés. De azért a budai városatyák állandó színházat kérnek, ha t-h é t s z á z e z e r f o r i n t o s épületet. Az új állandó színház ügye még csak embrióban van ugyan, de az elhelyezés iránt máris megindult a javaslat-háború. Az ő-budaiak természetesen Ó-Budára tennék, hogy legyen mivel a művészi szempontból elég magas nívóan álló Kistalud-színház látogatottságának mérsékelt voltát takargatni. A Vízváros is a maga területén látná legszívesebben a műintézetet. Az első kerület pedig a Vár, Tabán és Krisztinaváros, a Horváth-kertbe építené.

E végből most Rupp Imre és Garancsy Mihály aláírásával folyamodványt is terjesztettek a tanács elé az első kerületi bizottsági tagok értekezlete nevében. A kérvényt a köztörvényhatóság összes tagjainak megküldötték, hogy idejében állást foglalhassanak a hat-hétszáz ezerforintos fölösleges kiadás ellen.

(Tizenkét indítvány.) Holnap lesz a költségvetés tárgyalásának a negyedik napja. Tizenkét indítványt adtak be a vita során a az indítványozók és az előadó zárszavai vannak az ülés napirendjén. Ezzel azonban még csak az általános tárgyalás végződik be, a részletek megvitatása minden valószínűség szerint szombatra marad.

EGYESÜLETEK.

A honvédelemügyi miniszter és az „EKE.” Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ez évi közgyűlésén báró Fejérváry Géza honvédelemügyi minisztert tiszteletbeli taggá választotta meg. Az erről szóló okmányt báró Feilitzsch Arthur vezetése alatt ma nyújtotta át egy küldöttség a honvédelemügyi miniszternek. Fejérváry Géza köszönettel fogadta az Erdélyrezi Kárpát-Egyesület kitüntetését. Egész életében — ugyanez — az volt az elve, hogy a jóra való, munkás társadalmi egyesületeket a lehetőségig támogassa. Annál inkább tette ezt az Erdélyi Kárpát-Egyesülettel szemben, mely a különböző társadalmi rétegeknek és osztályoknak barátságos, testvéries összehozását tűzte ki feladatának. Fontos ez a katonaság és polgárság között s ő maga is mindig igen kiváló feladatának tekintette, hogy a katonaság és polgárság között a legjobb, a legbarátságosabb viszony fejlődjék. De érdemes volt azért is támogatni az egyesületet, mert országunknak legszebb részét, Erdélyt kívánja ismertté tenni. Biztosítja az egyesületet további jóindulatáról és támogatásáról. A küldöttségi tagok hosszas éljenzéssel fogadták a miniszter szavait.

A poliklinikai válság. A poliklinikai vizsály ügyében, melyről a napokban írtunk már, a poliklinikai főorvosok szombaton ülést tartanak, melyen a dr. Lichtenberg igazgató és dr. Erőss Gyula főtitkár közt történt összeülőközést akarják békésen elintézni. Az összeülőközésre, mint már említettük is, az adott okot, hogy a főtitkár az igazgató akarata ellenére a saját terve szerint, a megengedhetőnél nagyobb költséggel rendezte be az új kórházat, ami az intézetet nagy anyagi zavarba juttatja. Ez bírta dr. Lichtenberget arra, hogy igazgatói állásáról lemondjon. A szombati főorvosi ülés eredményétől függ, hogy az igazgató marad-e az intézetnél, vagy a főtitkár.

Tartalékos tisztek egyesülete. Ő felsége ötvenéves alkalomára jubileuma alkalmából a Fiumében és Fiume vidékén tartózkodó tartalékos katonatisztek, katonai hivatalnokok és tiszthelyettesek elhatározták, hogy a jubileum emlékére Fiume székhellyel egyesületet fognak alakítani, a katonai szellem ápolására. Az alakuló bizottság élén Ivanosich tartalék-állományba helyezett tábornok áll. Ebbe az egyesületbe a tényleges állománybeli tisztek, katonai tisztviselők és tiszthelyettesek is beléphetnek.

Harminczéves tanító-egyesület. Harminczéves fennállását ünnepelte ma délelőtt tartott rendes közgyűlésében a népnevelők budapesti egyesülete. Sretvizer Lajos elnök nyitotta meg a gyűlést hosszabb beszéddel. Visszapillantást vetett megnyitott beszédében az egyesület múltjára, üdvözölve a jelenlevő Vajdaffy Gusztávot, aki ezelőtt harmincz évvel jelentékeny részt vett az egyesület megalakításában. Vajdaffy Péterfy Sándor királyi tanácsos indítványára a közgyűlés megválasztotta tiszteletbeli elnökévé. A közgyűlés ma a tisztkarát is megválasztotta.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bede Dániel hosszafalusi állami és lödy József zalaegerszegi államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítókat és Greizinger István újpesti állami polgári iskolai igazgató tanítót, jelen minőségükben való meghagyásuk mellett, a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába, továbbá Tischlerné Wächter Etel brassói, Varga Jenő kismartoni, Schmillár Róza nagy-károlyi, Zsigmond Antal fogarasi állami, Hodossy Laura szombathelyi államilag segélyezett községi, Róthy Vladimir lipó-szent-miklósi, Derszib Károly kapuvári, Rigó Mária kolozsvári, Benedek Aladár csáktornyai, Králík Tekla alsó-kubini, Glóss Ferenc késmárki, Okányi Sándor alsó-kubini, Burai Dömötör zólyomi, Jeszenszky Etel galgóczi állami polgári iskolai segédtanítókat és segédtanítókat tanítókká illetőleg tanítónökké nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Heifer Lévi ingóságai VII. Dob-utca 68. december 9. Mautner Pál ingóságai V. Ferencz József-tér 6. december 9. Özv. Makovinyi Ernőné ingóságai VIII. Sándor-utca 2. december 9. Gígler József ingóságai III. 6-badai külfölden, új lipor-malom december 9. Ifjabb Singshoffer Ágost ingóságai IX. Imre-utca 9. december 9. Singshoffer Géza VI. 0-utca 11. december 10. Szunyogh és társa ingóságai II. Dobány-utca 90. december 9. Fein Ignác ingo-

ságai VI. Lovag-utca 13. december 9. Färber Árnin ingóságai VI. kerület, Gyár-utca 25. december 9. Redner Mór ingóságai VII. kerület, Murányi-utca 30. december 9. Lusztig Lajos ingóságai VII. kerület, Wesselényi-utca 36. december 9. Kövesi József ingóságai IX. Ferencz-körút 12. december 9. Egerváry Géza ingóságai V. Vigadó-épület december 15. Mautner Adolf ingóságai V. Nagykörönd-utca 10. december 10. Gyapay Miksa ingóságai VI. Izabella-utca 70. december 13.

A vidéken. Lang Imre ingatlana Szombathelyen december 22. Steigenberger Árnin ingóságai Kolozsvárt december 15. Radnóti Michel K. M. ingóságai Diós-Szent-Mártonban december 19. Petró Andrásné ingatlanai Monoron december 23. Horváth Mihály ingóságai Helén (Berzsegy) december 22. Kovács Julia ingatlana Pécel (Gödöllő) községhez december 18. Katscher Hermann ingatlana Bártfán március 3. Sághy László ingatlana Egerben 1899. február 28. Bokorvác Goga ingatlanai Szóna (Apatin) községhez december 1899. január 3. Schosberger Edéné ingatlana Szabadkán 1899. január 5. Horváth Miklósné ingatlanai Szombathelyen január 27. Rimmler Józsefné ingatlanai Baján 1899. január 10. Mohr Jakab ingatlanai Szegevár (Szenté községhez) december 31. Horváth Mihály ingatlanai Hatvanban 1899. január 28. Benjámin Mór ingóságai Kolozsvárt december 19. Rózsa Mihály ingóságai Duna-Adonyban december 12. Kohn Ignác ingóságai Besztercebányán december 29.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 282. sz.) A közdivásárhelyi törvényszéknek hivatalsszolgái állásra, a nagy-kikindai törvényszéknek aljegyzői állásra, a dévai járásbírósnak végrehajtói állásra, a pozsonyi pénzügyigazgatóság kebelében gyakornoki állásra, postamesteri állásra Pohorellán (Gömör vármegye) lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

gépegép
díjmentesen, vételköltséget nélkül, az ország bármely részében bemutatjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 8.

	decz. 8.	decz. 7.
	cents	cents.
Buza decemberre	76	72 ¹ / ₈
„ áprilisra	72 ¹ / ₈	73 ⁵ / ₈
„ májusra	69 ⁵ / ₈	73
Tengeri decemberre	39	39 ³ / ₈

Chicago, december 8.

	decz. 8.	decz. 7.
	cents	cents
Buza decemberre	63	64 ¹ / ₈
Tengeri decemberre	33	33 ³ / ₈

Ipar- és kereskedelem.

Magyar Közgazdasági Társaság. A társaság szociológiai szakosztályának tegnap tartott ülésén. Kőrösi József elnöklése alatt Somló Bódog tartott előadást „Törvényszerűség a szociológiában” czimén. Az előadó abból indul ki, hogy a társadalmi tudomány modern irányához a természettudományi törvények szolgáltatják az alapot, még pedig azoknak egy sajátos fajtája, a szociológiai törvények, melyek ug' különböznek a más fajtájú természettudományi törvényektől, mint például egymásközt a biologia és a lélektan törvények. Kifejti, hogy az ilyen alapon induló kutatás sohasem vezethet szabatos eredményre és a szociológia végső elvei nem különböznek a lélektan végső elveitől. A szociológiai jelentőségeknek emberi cselekedetek a rugói, s mint ilyenek, az általános lélektani törvények uralma alatt állanak; nem kell tehát a szociológia végső elveit külön keresni, ezek a lélektanban adva vannak. A szociológiai kutatás már most ezen az alapon egyes sajátos külső körülmények folytán beálló különös eredményeket vizsgál, mellyek előidézik a szociológia irodalmában való fejlődést. Az előadáshoz dr. Mandello Gyula egyetemi magántanár járult érdekes fejtegetéseivel, mire az ülés réget ért.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 8. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. decz. 7-én érkezett 796 drb. Készlet 326 darab, összes felhajtás 1120 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 833 drb, elszállítatlan maradt 287 drb. Napi árak: 120—180 kilós 46—47 kr, 220—280 kilós 46.5—48 krajczár, 320—880 kilós 47—49 kr, öreg nehéz 45—47 krajczár, malacz 37—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, december 8. A mai tőzsde ünnep miatt zárva volt.

Gabonaforgalom:

1898. december 7.

	érkezett	elszállított
	méter mázsa	méter mázsa
buzából . . .	30506	302
rozsból . . .	1372	—
árpából . . .	3523	380
zabból . . .	534	—
tengeriből . . .	3376	—

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, december 8. A mai tőzsde ünnep miatt zárva volt.

Budapest, decz. 8. A mai ünnepi magánforgalomban az irányzat a külföldi alacsonyabb jegyzésekre és a belpolitikai viszonyok következtében gyenge volt. **K ö t é s e k:** Osztrák hitelrészvény 361.10—360.60, magyar hitelrészvény 360.—389.50—389.80, rimamurányi részvény 283.—281.75—282.—, osztrák-magyar államvasuti részvény 361.70—361.50 forint. Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 360.60 forinton.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, december 8. A mai gabona-tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, december 8. A mai értéktőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Frankfurt, december 7. (Zárlat.) 4²/₀-os ezüst-járadék —, 4⁰-os osztrák aranyjáradék 101.60, 4⁰ magyar aranyjáradék 85.35, magyar koronajáradék 97.75, osztrák hitelintézet részvény 101.50, osztrák-magyar bank 97.75, osztrák-magyar államvasut 304.—, déli vasut 60.50, bécsi váltóár 169.23, londoni váltóár 204.17, Párisi váltóár 807.83, bécsi Bankverein 224.50, Union-bank részvény —, villamos részvény 136.20, 3⁰/₀ magyar arany-kölcsön 87.90, Alpesi bányarészvény 167.—, 4²/₀ papírjáradék 85.60. Az irányzat gyengébb.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. december 8-án reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiususban	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiususban	Csapadék mm.
Árvánfalva	70.2	00.5	—	Pécs	68.7	15.2	1
Balmazújváros	66.2	09.4	—	Losina	57.0	17.0	0
N.-Szombathely	55.9	11.0	—	Sarajevó	66.9	13.7	0
Magyar-Ovár	56.4	10.9	—	Torino	49.7	07.6	0
O-Gyalla	58.1	07.5	—	Páris	62.2	14.0	0
Budapest	58.1	07.5	—	Róma	47.8	13.5	0
Sopron	54.8	09.0	—	Nápoly	30.0	00.0	0
Hérsény	53.4	08.8	—	Brindisi	45.6	18.0	0
Keszthely	55.0	10.2	—	Palermo	50.4	18.2	0
Zágráb	55.5	10.8	—	Malta	53.8	22.8	0
Fiume	53.4	11.8	—	Zürich	59.0	00.2	0
Cirkvenca	65.2	14.8	—	Blarrius	48.9	10.6	7
Lancsova	59.5	11.3	—	Nizza	42.0	01.8	0
Lencsova	59.2	11.4	—	Páris	45.8	08.8	0
Arad	55.5	11.0	—	Koppenhága	58.6	03.3	0
Szeged	58.1	11.5	—	Hamburg	54.5	03.9	0
Szolnok	55.1	09.2	—	Berlin	54.6	05.6	0
Eger	59.4	08.4	—	Christiansund	50.2	01.4	0
Debreczen	59.4	08.3	—	Stockholm	00.0	00.0	0
Kecskémet	58.0	08.8	—	Szent-Pétervár	80.1	01.0	0
Ungvár	60.8	11.4	—	Moskva	89.7	01.6	4
Zsarnár	62.9	09.0	—	Varsó	00.0	00.0	0
Nagy-Váradi	60.8	12.8	—	Kliew	68.1	01.8	0
Kolozsvár	63.8	06.8	—	Odessa	—	—	—
Nagy-Szombat	63.2	18.2	—	Szula	61.3	09.2	0
Bécs	54.0	09.4	—	Szöfia	65.7	07.8	0
Kilburg	54.4	05.3	—	Konstantinápoly	63.0	13.9	0
Kilburg	54.8	05.3	—				

Az időjárás helyzet hasonló a tegnapihoz. A Közép-Európa fölött elterülő barometere maximum erősség és kiterjedés tekintetében változatlan és ebből kifolyólag Közép-Európában a borult és ködös idő dacára csapadék nem volt. Ellenben az északon levő depresszió Angliában, Skandináviában és Oroszország északi részén lecsapódásokat okoztak. Hazánkban egyes tájakon ködcsapattal járó 1—2 mm.-ny csapadék esett. Az idő csendes és nyirkos. A hőmérséklet többnyire 1—2 fokkal van a fagyponthoz. Lényeges változás nem várható.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. péntek, december 9-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 215. Havi bérlet 9.

Előszór:

John Gabriel Borkman.

Színkép 4 felvonásban. Itta Eszen Henrik, Fordította Jászai Mari.

Személyek:

John Gabriel Szacsray, Gumbold Helvey L., Erhard, a Suk Dezső, Reutheim Elna Jászay M., Vittoré Fanny Panlayné, Sándor Vilmos Gabányi, Frída, a leánya T. Virvári, Matena Demján M.

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képben. Szöveget Itta Antony Mars és Maurice Henneguin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerezte Victor Roger.

Személyek:

III. Ernő Németh, Chatelleraut Szirmai, Beaugency herceg Solymosi, Pontbichet Lubinszky, Trunitz gróf Kovács, Celestin, karmester Tollagi, Öreg berle Ujvári, Jolivet Várnai, Fontgibaud Horváth M., A polgármester Horváth V., Chatelleraut Edith Kury Klára, Thea, táncosnő Z. Bárdi, Murechalna M. Csatai, Sarah Poulson Gazsi M., Térés Vidorné, Farnela Harmath L., Carmen Mikkos E.

Kezdeté 7 órakor

Színházi műsorok a 8. oldalon.

VÁRSZÍNHÁZ

Nagy bérlet 30. Havi bérlet 5.

A bolygó hollandi.

Dalmai 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét szerezte Wagner Richard. Fordította Ifj. Ábrányi Kornél.

Személyek:

Daland, norvég Szendrői, Senta, leánya M. Róthar, Erik, vaifár Kis, Mari Václav V., Kormányos Balaski, A hollandi Beck

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

637. szám. 637. szám.

A tekenősbéka.

Bóhózat 3 felvonásban. Itta Leon Gandilut. Fordította Fal J. Bela.

Személyek:

Champfleur Göth, Léonie, felesége László L., Lemarquand, Niki L., Heiguet Gál, Jurnard, ügyvéd Bolassa, Adolphé Tapolczai, Giboulané Escacszi, Giboulané Hunyady, Julienne, leánya Varsányi L., Angulo Pécsi P.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A garasos kis-asszony.

Operette 4 felvonásban. Itta: Mars és Desvallières. Fordította Reiner Ferenc és Mázai Emil. Zenéjét szerezte Planquette Róbert.

Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Goldstein Számi

Fővárosi életkép 2 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Belégzési kurák. Orr-, gége-, torok- és mellbetegnek, gleichenbergi minta szerint berendezett

belégzési intézet József-körút 10. Dr. Ziffer gleichenbergi fűdőorvos szakszerű vezetése mellett. Felvétel 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják.

Ekszerek. Egy valódi fekete acél rem. óra 4 frt 50 kr. Egy ujezúst duplafedelű rem. óra 5 . 35 . Egy valódi tulazüst anker rem. óra 9 . 50 . 14 kar. arany karika v. köves gyűrű 2 . 80 . és feljebb. BLATT HENRIK óra- és ékszer gyári-iktárában Budapest, VIII. ker., József-körút 59. Vidéki megrendelések csak utánvét mellett pontosan teljesítettek. Minden tárgy valódiságáért jótállást vállalok.

A Kőbányai Király-Sörfőző dr. Karáyi és dr. Köly egyetemi tanár urak által gyógykezelőkre ajánlott „Góliát-Malátasöre” ígérhetjük, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeség, stb. kiváló sikerrel használhatók. Legkellemesebb üdítő-ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

Igazgatói, cégvezetői vagy irodafőnöki állást keres nagyobb vállalatnál kereskedelmileg művelt egyén, kinek ily minőségben hosszabb gyakorlata van. Ajánlat „K. B. S.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Jelenleg következő áruk adatnak el. PFEIFER VILMOS partie-áruhaza, Budapest, Váci-körút 5. 1 vég 30 rőfös rumburgi vászon 5.60 1 vég 50 rőfös rumburgi vászon 9.50 1 vég 30 rőfös rumburgi kanavász 4.75 1 vég 30 rőf chifon jó minőségű 4.75 1 vég 80 rőf czérnavászon 4.50 1 hat személyre fehér damaszt teríték 2.50 Jó minőségért a régi jó hírből fennálló cég kezeskedik.

Kutyuka! Ha valaki nagyon boldog, vagy boldogtalan, arra gondol, akit nagyon szeret. Én az utóbbi vagyok a legnagyobb mértékben és arra kérek, ne haragudj, ha a pár sorral emlékeztetni akarok arra a régi boldog időkre. . . Csak egy pár szóval tudass e lapok útján, hogy néha néha jut e eszedbe a téged nagyon szerető boldogtalan, Kutyukád.

A nagy krach! New-York és London az európai származékát sem hagyták kiméltlenül és így egy nagy ezüst-érem-gyár kényeztetve lán egész bészitét a munkásoknak nagyon csekély megtérítése ellenében eladta. En végig felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Ennek fogva ismendenkinek megkérdelem a következő tárgyakat csupán: 6 drb legfinomabb axtali kés, 10 db angol pengével, 6 db amerikai szabd. ezüst viltt egy darabban, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-szálakalát, 12 db amerikai szabadalmazott ezüst-hártyakalát, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levonószert, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tájszert, 2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tájszert, 6 db angol Victoria-áztálalást, 2 db feltűst készítő axtali gyertyatűt, 1 társzűrt, 1 db legfinomabb csuknőbűt. 44 drb összesen csak frt 6.00. A fenti összesen 44 tárgy csak 40 forintba került és most csak frt 6.00 mineműs árban kaphatók. Az amerikai szabadalmazott ezüst teljes készlet, mely az ezüst-szint 25 évig megőrzi, amelyet jótállás vállalnak. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hűdetés nem szédélgesen alapul, mely szerint ezen az nyilvánosan közzé tett magamat mindenkinek, akinek az ára meg nem felel, az összesen minden akadály nélkül visszatértem; és senki sem létezik el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen ártárgyakat megvásárolja, mely karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi ajándéknál minden jobb háttartás részben kiváló alkalmas. Kapható csupán: A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur & vertriebsamt, Patent-Silberwaarenfabrik. Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114. Székhelye a vidékre utazással vagy az éjszakai kocsikkal Budapesttel. Tisztelettel porhoz 10 krajczár. Csak a mellékelt végjegyzéssel valódi (egyszerű) árak. Kivonat az előzőleg iratottakból. Kivételmentesen megkapom a megvásárolt tárgyak elvételére: kérek meg egy küldeményt 4 frt 60 krajczár. Budapest, A küldeményt megkapom a megvásárolt tárgyak elvételére. Csak, 1898. szept. 1. A készlet legnagyobb mennyiségűvel kapható; kinek meg a nagyobb küldeményt Budapest, II., Fő-sz. 7. Dr. Palkovics Alajos, or. és kir. kasszavos

Oszták-magyar bank. Csütörtökön, 1898. évi december hó 22-én, délelőtt 11 órakor a bécsi bank-épületben, Strauchgasse 4. sz., I. emelet, az Oszták-Magyar Bank közgyűlésének rendkívüli ülése tartatik meg. A közgyűlés ezen rendkívüli ülésében a bankalapszabályok 14. cikké értelmében) csak azon részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlésnek f. évi február havában megtartott XX. rendes évi ülésében is részt venni jogosítva voltak. A közgyűlés azon tagjai, kik a rendes évi ülés óta részvényeiket felvették, ezennel felkéretnek, hogy azokat a közgyűlés rendkívüli ülésében való részvétel végett a részvények folytonos birtoklásának igazolása céljából legkésőbb szerda, 1898. évi december 14-ikének déli 12 órájáig a bank bécsi letéti osztályánál vagy budapesti főintézeténél vagy a bank illető fiókintézeténél ujjalag letegyék. A napirend és a belépti jegyek a rendkívüli közgyűlés tagjainak idejekorán meg fognak küldetni. Bécs, 1898. évi december hó 7-én. OSZTRÁK-MAGYAR BANK. Kautz kormányzó. Suess főtanácsos. Mecenseffy vezértitkár. Az Oszták-magyar bank alapszabályainak 14-dik cikke: Az Oszták-magyar bank közgyűléseiben csak osztrák és magyar állami alattvalók vehetnek részt. Mindazok a részvényesek, kik a rendes évi ülést megelőző november havában 20, saját nevükre szóló és ugyanazon év július hava előtt keltezett részvény birtokát letéves vagy lekötés által igazolják, az azon évi üléssel kezdődő év tartama alatt, a legközelebbi rendes évi ülés összejöveteléig, a mennyiben a 15. cikk határozatai ennek utjában nem állanak, tagjai a közgyűlésnek. A közgyűlés rendkívüli ülésében csak azon tagok vehetnek részt, kik a rendes évi ülésben is részt venni jogosítva voltak, s kik, a mennyiben részvényeik nincsenek lekötvé, a részvények folytonos birtoklását azoknak ujabbi letétele által 8 nappal a rendkívüli ülés előtt igazolják. Az alapszabályok 15-dik cikke: A közgyűlésből ki van zárva: a) aki polgári jogai teljes élvezetében nincs, különösen az is, akinek vagyona fölött a csődeljárás megindított, ennek bevégzéseig; b) aki fenytő ítélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogaiban korlátolva van — ezen korlátozás tartama alatt. Az alapszabályok 18-ik cikke: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviselheteti és a tanácskozási nyokban és határozathozatalnál, habár többféle minőségben venne is részt a tárgyalásokban, csak egy szavazattal bír. Az alapszabályok 19-ik cikke: Ha a részvények jogi személyre, nőre, vagy több résztvevőre szólnak, annak van joga a közgyűlésben megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, aki a részvény-tulajdonosoktól, feltéve, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar alattvalók, felhatalmazást mutat fel. A meghatalmazottaknak azonban a részvénybirtok kivételével egyéb személyes tulajdonságaiknál fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniök arra, hogy a közgyűlésben részt vehessenek. (Utánnymot nem álljartatik.)

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Szombat, Vasárnap d. u., Este, and various plays like 'John Gabriel Borkman', 'Rigoletto', 'A tekenősbéka'.

Legelősből és legelőszerebb karácsonyi ajándék

Ujságírók-Sorsjegye

melylyel 1 korona érte

egy 100.000 koronás és öt 20.000 stb. koronás nyeresényt lehet nyerni.

Az összes nyereseményeket a kezelőség 20% levonással kívánatra készpénzben visszaváltja.

Huzás visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.

A Budapesti Ujságírók Egyesületének sorsjáték kezelősége.

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Mezei Antal

Munk és Davidsohn

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főfelügyelője

bank- és váltóüzlet

Most jelent meg!!

Az ideg- és nemi betegségek gyógyítása Irta: dr. MITZGER TIVADAR.

A mű az ideg- és nemi betegségek gyökere és tartósan ható gyógyításának módját ismerteti...

TARTALOM: I. RÉSZ. 1. Társadalmi elkeresés, mint az ideg- és nemi betegségek alapjai...

Káv-magazin Budapest.

KÁVÉ és TEA

elválasztva és bérmentve teljesen költségmentesen házhoz szállítva...

- 4 1/2 kiló Kuba kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Mocca kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Java kávé . . . 6 frt. 50 kr.

Belák István Budapest, VII., Rottenbiller-u 4.

Átmeneti-raktár FIUME.

Mililó betegnek e szer már segített

Kifolyások ellen a SCHNEIDER-féle Santal-Capsulák a legbiztosabbak.

8 nap alatt teljesen kigyógyítanak (uraknál tréknél) mindenemű húgycsőfolyásokat...

Schneider József gyógyszerész, Resicza, Fő-utca II.

„Ideg- és nemibetegségek”

elnövezése alatt rejlő különféle legellenanyagoltabb bántalmak, a vér inflektóris betegségei...

Dr. Mitzger Tivadar

Hírneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét Budapest, Teréz-körut 44. sz. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint...

Gyógyszertárain készítményei a párisi, bordeauzi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmekekkel...

Fontos tüdőbetegeknek.

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési-szerveket megbetegedése ellen a Kauten Páter fényő-hivonata.

BECKER JÁNOS gyógyszerész Billel, (Torontálmező.) Posta-, vasut-és távirat-állomás

Beiknek bemutatott számtalan megbízható hiteles készítményt ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmegelőgöbben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET, húgycsőfolyásokat és sebeket, az üfirtöltés utóhájat, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit...

Dr. GARAI ANTAL orvos, sebész, szemész-és szülészudor v. cs. kir. oszt. főorvos

Budapest, Beiváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárát a lépcsőnél.

Rendel naponta délelött 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legmagyobb figyelemmel válaszlatat és gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető.

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ. Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez czimú könyv, volt ára 2 frt 50 kr.